

MODUŁ 1: To, co wspólne – co wła ciwie jest europejskiego w Europie?

ymy w Europie i codziennie o niej mówimy. Ale co jest tak na prawd europejskiego w Europie? Co odró nia nas od innych cz ci wiata? Czy w erze globalizacji, internetu, MTV istniej jeszcze te ró nice? A mo e s one jedynie wytworem wyobra ni starszego pokolenia, które na popołudniowej herbatce rozprawia o tym, jak to kiedy było? Tymi pytaniami zajmuje si pierwszy moduł. Co nam sie podoba w Europie, a co nie? Czy jest co , co chcieliby my zachowa ? A mo e powinni my wszystko zmieni ? By tak dynamiczni jak Azjaci, nowocze ni jak Amerykanie, luzaccy jak Afryka czycy? Nie ma tutaj dobrych i złych odpowiedzi. Licz si tylko Wasze zdanie i Wasze przemy lenia. A wi c do roboty!

„W Unii Europejskiej urzeczywistniamy nasze wspólne ideały: centralnym punktem odniesienia dla naszych wartości jest człowiek. Jego godność jest nienaruszalna. Jego prawa są niezbywalne. Prawa kobiet i mężczyzn są równe. Pragniemy pokoju i wolności, demokracji i praworządności, wzajemnego szacunku i wzajemnej odpowiedzialności, dobrobytu i bezpieczeństwa, tolerancji i zaangażowania, sprawiedliwości i solidarności. Razem żyjemy i działamy w Unii Europejskiej w sposób, który nie ma precedensu. Wyraża się to poprzez demokratyczne współistnienie państw członkowskich i instytucji europejskich. Unia Europejska opiera się na równych prawach i solidarnym współdziałaniu. Dzięki temu możemy w sprawiedliwy sposób godzić interesy poszczególnych państw członkowskich. W Unii Europejskiej chronimy suwerenność jej członków i różnorodność ich tradycji. Stajemy się bogatsi dzięki żywej różnorodności języków, kultur i regionów oraz dzięki otwartym granicom. Jest wiele celów niemożliwych do osiągnięcia samemu – można je zrealizować tylko wspólnymi siłami. Unia Europejska, państwa członkowskie, ich regiony i struktury lokalne dzielą się zadaniami.

Istnieją poważne wyzwania nie znające granic państwowych. Naszą odpowiedzią na nie jest Unia Europejska. Tylko razem możemy na przyszłość zachować europejski ideał społeczny – dla dobra wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Europejski model społeczny łączy w sobie sukces gospodarczy i odpowiedzialność społeczną. Wspólny rynek i euro czynią nas silnymi. Dzięki temu możemy kształtować coraz ściślejsze światowe współzależności gospodarcze i rosnącą konkurencję na rynkach międzynarodowych według naszych wyobrażeń. Bogactwem Europy są wiedza i umiejętności ludzi – to klucz do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i porozumienia społecznego.”

Fragment Deklaracji Berlińskiej przyjętej 25 marca 2007 r. z okazji pięćdziesiątej rocznicy podpisania Traktatów Rzymskich, podpisanej przez Przewodniczącą Rady Europejskiej, Angelę Merkel, Przewodniczącą Parlamentu Europejskiego, Hansa-Gerda Pötteringa i Przewodniczącą Komisji Europejskiej, Jose Manuela Durao Barroso
http://www.eu2007.de/de/News/download_docs/Maerz/0324-RAA/Polish.pdf

Deklaracja Berli ska wspomina o „europejskim ideale społecznym”:

Co to jest Twoim zdaniem?

Jakich wskazówek odno nie tego ideału udziela powy szy fragment Deklaracji Berli skiej?

Na jakich warto ciach opiera si ten ideał społeczny?

Wykorzystaj te fragment wypowiedzi Europejskiego Komisarza Vladimira Špidli przy udzielaniu odpowiedzi!

„Europejski model społeczny opiera się na wspólnych wartościach, które leżą również u podstaw Unii Europejskiej: wolność, demokracja, równość i solidarność. Systemy społeczne wszystkich członków UE zostały przez te wartości określone. Nawet jeśli systemy te w praktyce znacznie się różnią, to jednak wykazują pewne podobieństwa. Bowiemy systemy społeczne wszystkich tych państw przewidują, że rząd angażuje się w ograniczenie biedy i społecznej alienacji, dba o sprawiedliwy podział dochodów, zapewnia wysoki poziom zabezpieczeń socjalnych i promuje równość szans.”

Vladimir Špidla, członek Komisji Europejskiej odpowiedzialny za zatrudnienie, sprawy społeczne i równość szans „Wkład EFS do europejskiego modelu społecznego”, Przemówienie na warsztatach PSE nt. „Finansowania europejskiego modelu społecznego” w Parlamencie Europejskim, Fragment, Bruksela 09.10.2006, Speech 06/668 http://ec.europa.eu/employment_social/speeches/2006/vs_061109_de.pdf [tłumaczenie z języka niemieckiego]

Podstawowe warto ci, na których opiera si europejski ideał społeczny:

Warto	Co jest jej przeciwie stwem?	Co oznacza ona konkretnie?

Czy te warto ci s wył cznie europejskie?

Jak wygl da to w innych społecze stwach?

Przedyskujcie te pytania w małych grupach i podsumujcie wyniki w krótkiej prezentacji!

Pozdrowienia ze szpitala:

Kochana Zuzanko,
jak już się zapewne dowiedziała z mojego esemesa, zamiast wygrzewać się na greckim słońcu wylądowałam tu, w szpitalu. :-)
Wywróciłam się wczoraj w hotelowym basenie i wylądowałam tak niefortunnie, że zламаłam sobie rękę! No i nici z moich wakacji. Nawet nie wiesz, jak się złośliwie.
Na szczęście dzięki Europejskiej Karcie Ubezpieczenia Zdrowotnego nie miałam żadnych problemów na oddziale pierwszej pomocy. Jutro już wychodzę, ale pływać to jeszcze długo nie będzie mogła. Za to pozowiem sobie trochę okolic.
Wracam już za pięć dni. Odbierzesz mnie z lotniska? Bo wiesz, sama nie mogę teraz nosić bagażu...
Do zobaczenia!
Pozdrawiam
Marysia

Co mi się w Europie (nie) podoba:
(zakreśl to, co się odnosi do Ciebie!)

Moje dobre strony		Moje dobre wady	
W UE mogę pojechać tam, dokąd chcę.	zniesione kontrole graniczne	Wszyscy inni obywatele UE mogą do nas przyjechać bez ograniczeń.	
Na zagranicznych wakacjach nie muszę się martwić o wymianę waluty i mogę w ten sposób lepiej kontrolować wydatki.	wspólna waluta (jak na razie w 13 państwach UE)	Wspólna waluta odebrała mi poczucie bycia za granicą – teraz już nie chcę mi się nigdzie wyjechać.	
Mogę (wkrótce) pracować tam, gdzie mi się podoba.	swobodny przepływ osób	Obywatele innych państw UE mogą zabrać mi moje miejsce pracy.	
Mogę sobie wybrać najlepszy produkt, niezależnie od tego, gdzie został wyprodukowany.	swobodny przepływ towarów	Produkty z innych państw szkodzą rodzimej produkcji a tym samym także i mi.	
Podróże nie muszę się martwić o ubezpieczenie zdrowotne.	 europejska ochrona zdrowotna	To przesadna opieka a w dodatku obciąża moją kasę chorych wysokimi kosztami.	
Wiele języków stwarza moje dobre poznanie różnych kultur i mentalności a poza tym jest fajne.	zróżnicowanie językowe	Nikt nie nauczy się 23 języków obcych, więc lepiej ograniczyć się do jednego – najlepiej mojego.	
Mogę być taki, jaki jestem i być sobą, jakim chcę.	tolerancja	Doprowadza do upadku wartości, nie wszystko trzeba akceptować.	
Tylko dzięki wspólnym ustaleniom możemy tworzyć wspólne przestrzenie życia. Tak jest dobrze, również i dla mnie.	 europejskie prawo i dyrektywy	Władza Brukseli jest coraz większa, przez to czuję się ograniczony.	
	(Co Wam jeszcze przychodzi na myślenie? Zapiszcie i zdecydujcie się na jedną ze stron!)		

Cz sto si mówi o europejskim modelu społecznym. Co Waszym zdaniem powinna regulowa Unia Europejska, a co powinno pozosta w kompetencji pa stw członkowskich?

Temat	TAK, Unia powinna o to zadba	NIE, Unii to nie dotyczy	Uzasadnienie:
Unia Europejska powinna si troszczy o to, aby wi cej ludzi miało prac . <i>(wspieranie zatrudnienia)</i>			
UE powinna zadba o po, aby warunki ycia i pracy uległy polepszeniu i zrównaniu w taki sposób, aby tym, którym le si powodzi yło si lepiej bez jednoczesnego pogarszania sytuacji tych drugich. <i>(poprawa warunków ycia i pracy, aby poprzez post p umo liwi ich zrównanie)</i>			
Istotne jest, aby UE zadbała o odpowiedni ochron socjaln , na przykład kiedy kobieta zajdzie w ci albo kto oka e si chory, lub niezdalny do pracy. <i>(odpowiednia ochrona socjalna)</i>			
UE powinna si zatroszczy o to, aby ró norodne grupy społeczne, np. pracodawcy i pracownicy, rozmawiały ze sob , słucały si nawzajem i starały porozumie . <i>(dialog społeczny)</i>			
UE powinna zagwarantowa pełniejsze zatrudnienie obywateli a szczególnie wykorzysta potencjał zawodowy kobiet. <i>(rozwoj zasobów ludzkich pozwalaj cy utrzyma stały wysoki poziom zatrudnienia)</i>			
Miejsca pracy s cz sto niebezpieczne albo powoduj choroby zawodowe. Wa nym zadaniem UE jest zwracanie uwagi na to, czy warunki rodowiska pracy s dobre i czy przestrzegana jest ochrona i bezpiecze stwo zatrudnionych. <i>(polepszanie rodowiska pracy w celu ochrony zdrowia i bezpiecze stwa pracownika)</i>			
UE powinna zwraca uwag , czy warunki pracy s w porz dku, pracownicy to przecie przede wszystkim ludzie. <i>(warunki pracy)</i>			
Osoby zatrudnione powinny mie zapewnion przez UE ochron przed nieludzkim wykorzystywaniem pracownika. Unia musi pomaga osobom bezrobotnym, albo takim, które z innych przyczyn nie mog pracowa . <i>(zabezpieczenie społeczne i ochrona socjalna pracowników)</i>			

<p>Je li kto składa wypowiedzenie albo zostanie zwolniony, nie mo e ot tak pozosta bez rodków do ycia. UE powinna si o to zatroszczy , aby zatrudnieni byli obj ci ochron w przypadku wypowiedzenia umowy o prac .</p> <p><i>(ochrona pracownika w przypadku wypowiedzenia umowy o prac)</i></p>			
<p>Osoby zatrudnione w przedsi biorstwie musz te wiedzie , co si w firmie dzieje. Poza tym maj te prawo głosu.</p> <p><i>(informowanie i konsultacja z pracownikami)</i></p>			
<p>Pracownicy musz mie prawo do wspólnego wygłaszania swoich pogl dów (np. poprzez zwi zki zawodowe) i zajmowania stanowiska wobec decyzji zwi zanych z ich firm .</p> <p><i>(reprezentacja i zbiorowa obrona interesów pracowników i pracodawców, wraz z prawem współzarz dzania)</i></p>			
<p>Obcokrajowcy nie s adnym tanim towarem, który mo na dowolnie wykorzystywa . Unia powinna si zatroszczy o sprawiedliwe warunki pracy i płacy dla osób pochodz cych spoza terytorium UE.</p> <p><i>(warunki zatrudniania obywateli pa stw trzecich legalnie przebywaj cych na terytorium wspólnoty)</i></p>			
<p>Kto raz wypadł z rynku pracy, cho by i z własnej winy, musi mie szans powrotu. Dlatego UE musi stworzy programy reintegracyjne.</p> <p><i>(integracja osób wył czonych z rynku pracy)</i></p>			
<p>Kobiety i m czy ni s sobie równi i tak te powinni by traktowani, m.in. przy wynagrodzeniu czy mo liwo ciach awansu zawodowego. To jest zadaniem Unii Europejskiej.</p> <p><i>(równo szans kobiet i m czyzn w odniesieniu do ich szans na rynku pracy i traktowania w pracy)</i></p>			
<p>Nie mo na dopu ci do tego, aby w społecze stwie istniała grupa, która nie byłaby dopuszczona do systemu socjalnego. Unia musi przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, np. grup etnicznych</p> <p><i>(zwalczanie wył czania społecznego)</i></p>			
<p>ycie, tak jak społecze stwo, zmienia si . To, co wczoraj było wła ciwe, dzisiaj mo e by nieprzydatne. UE musi zwraca uwag , aby system gwarancji społecznych si nie przedawnił.</p> <p><i>(modernizacja systemów ochrony socjalnej)</i></p>			

Obja nienia dla nauczycieli

Deklaracja Berli ska została podpisana 25 marca 2007 r. przez Przewodnicz c Rady Europejskiej, Przewodnicz cego Parlamentu Europejskiego oraz Przewodnicz cego Komisji Europejskiej z okazji pi ́dziestej rocznicy uchwalenia Traktatów Rzymskich powołuj cych Europejsk Wspólnot Gospodarcz (EWG) i Europejsk Wspólnot Energii Atomowej (Euratom).

Celem Deklaracji Berli skiej jest przedstawienie tego, co jest w Unii Europejskiej wspólne dla wszystkich 27 pa stw oraz zdefiniowanie wspólnych wyzwania przyszło . Poni ej zamieszczony jest pełny tekst deklaracji, przy czym tekst wykorzystany w module zaznaczono szarym kolorem.

Deklaracja przyjęta z okazji pięćdziesiątej rocznicy podpisania traktatów rzymskich

Przez wieki Europa była ideą, nadzieją na pokój i wzajemne zrozumienie. Nadzieja ta spełniła się. Zjednoczenie Europy przyniosło nam pokój i dobrobyt. Zaowocowało poczuciem wspólnoty i pozwoliło przezwyciężyć podziały. Do zjednoczenia Europy oraz umacniania demokracji i praworządności przyczyniło się każde z państw członkowskich. Dążeniu narodów Europy Środkowej i Wschodniej do wolności zawdzięczamy dzisiaj, że nienaturalny podział Europy został ostatecznie przełamany. Integracja europejska oznacza, że wyciągnęliśmy naukę z krwawych konfliktów i bolesnej historii. Dziś żyjemy razem w sposób, jaki nigdy wcześniej nie był możliwy.

My, obywatele Unii Europejskiej, jesteśmy zjednoczeni – ku naszej radości.

I

W Unii Europejskiej urzeczywistniamy nasze wspólne ideały: centralnym punktem odniesienia dla naszych wartości jest człowiek. Jego godność jest nienaruszalna. Jego prawa są niezbywalne. Prawa kobiet i mężczyzn są równe.

Pragniemy pokoju i wolności, demokracji i praworządności, wzajemnego szacunku i wzajemnej odpowiedzialności, dobrobytu i bezpieczeństwa, tolerancji i zaangażowania, sprawiedliwości i solidarności.

Razem żyjemy i działamy w Unii Europejskiej w sposób, który nie ma precedensu. Wyraża się to poprzez demokratyczne współistnienie państw członkowskich i instytucji europejskich. Unia Europejska opiera się na równych prawach i solidarnym współdziałaniu. Dzięki temu możemy w sprawiedliwy sposób godzić interesy poszczególnych państw członkowskich.

W Unii Europejskiej chronimy suwerenność jej członków i różnorodność ich tradycji. Stajemy się bogatsi dzięki żywej różnorodności języków, kultur i regionów oraz dzięki otwartym granicom. Jest wiele celów niemożliwych do osiągnięcia samemu – można je zrealizować tylko wspólnymi siłami. Unia Europejska, państwa członkowskie, ich regiony i struktury lokalne dzielą się zadaniami.

II

Istnieją poważne wyzwania nie znające granic państwowych. Naszą odpowiedzią na nie jest Unia Europejska. Tylko razem możemy na przyszłość zachować europejski ideał społeczny – dla dobra wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Europejski model społeczny łączy w sobie sukces gospodarczy i odpowiedzialność społeczną. Wspólny rynek i euro czynią nas silnymi. Dzięki temu możemy kształtować coraz ściślejsze światowe współzależności gospodarcze i rosnącą konkurencję na rynkach międzynarodowych według naszych wyobrażeń. Bogactwem Europy są wiedza i umiejętności ludzi – to klucz do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i porozumienia społecznego.

Wspólnie będziemy walczyć z terroryzmem, przestępczością zorganizowaną i nielegalną imigracją. Będziemy równocześnie bronić wolności i praw obywatelskich, również w walce z ich przeciwnikami. Rasizm i ksenofobia nigdy więcej nie mogą mieć miejsca. Opowiadamy się za pokojowym rozwiązywaniem konfliktów na świecie, aby ludzie nie byli ofiarami wojen, terroryzmu i przemocy. Unia Europejska chce wspierać w świecie wolność i rozwój. Chcemy przeciwstawiać się biedzie, głodowi i chorobom. W działaniach tych pragniemy nadal odgrywać wiodącą rolę.

Chcemy wspólnie wytyczać drogę w dziedzinie polityki energetycznej i ochrony klimatu oraz przyczyniać się do zażegnania zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi.

III

Również w przyszłości siłą Unii Europejskiej będzie jej otwartość oraz wola jej członków, by wspólnie umacniać jej wewnętrzny rozwój. Unia Europejska nadal będzie wspierać poza swoimi granicami demokrację, stabilność i dobrobyt.

Wraz ze zjednoczeniem Europy spełniło się marzenie naszych przodków. Historia przestrzega nas, aby strzec tego skarbu z myślą o przyszłych pokoleniach. W tym celu musimy stale odnawiać zgodnie z duchem czasu polityczny kształt Europy. Dlatego dziś, 50 lat po podpisaniu traktatów rzymskich, razem podejmujemy wyzwanie, aby do czasu wyborów do Parlamentu Europejskiego w roku 2009 odnowić wspólny fundament Unii Europejskiej.

Wiemy bowiem, że Europa to nasza wspólna przyszłość.

Celem tego pierwszego zadania jest przedstawienie uczniom podstawowych wartości wspólnych dla wszystkich członków Unii Europejskiej niezależnie od ich narodnych krajowych praktyk.

Te wartości to, co również wynika z tekstu komisarza Vladimira Špidli, wolność, demokracja, równość i solidarność, ale też i pokój, sprawiedliwość, praworządność, tolerancja oraz zaangażowanie.

Europejski model społeczny opiera się właśnie na tych wartościach. Jego celem jest utrzymanie i powiększenie dobrobytu, wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i porozumienia społecznego.

Kluczem do sukcesu jest przy tym wspólny rynek i waluta (euro) oraz wiedza i umiejętności ludzi, czyli wykształcenie i kwalifikacje.

Kolejne zadanie dotyczy podstawowych wartości. Proba o podanie wartości przeciwnej (np. niewola, dyktatura) ma uzmysłowi uczniom ich prawdziwą wagę i znaczenie. Stąd też proba o skonkretyzowanie, co tak naprawdę poszczególne wartości dla każdego ucznia znaczą. Dlatego jest ogromnie ważne, aby nie tylko stworzyć ich liwo nazwania, ale też i dogłębne zrozumienie wagi i sensu podstawowych wartości.

Pocztówka ze szpitala i reprodukcja Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego pokazuje na konkretnym przykładzie korzyści wynikające z europejskiej wspólnoty.

Czym jest Unia Europejska i jakie ma ona znaczenie dla każdego z nas, jest tematem następnego zadania. Przy tym ważne jest, aby uczniowie samodzielnie się nad nim zastanowili, a nie poddawani byli jakiegokolwiek indoktrynacji. Dlatego też do każdego punktu sformułowano zarówno pozytywne, jak i negatywne stwierdzenie, a wybór pozostawiono uczniom. Celem tego zadania jest ukazanie wpływu Unii Europejskiej na pojedynczego obywatela.

Ostatnie zadanie w module odnosi się do kwestii ochrony socjalnej w ramach Unii Europejskiej.

Poszczególne punkty pochodzą z artykułów 136 i 137 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i poniżej załączonych. Artykuły te są częścią Tytułu XI, który powstał jako protokół socjalny dołączony w 1993 r. do Traktatu z Maastricht. Wielka Brytania nie podpisała wtedy tego protokołu. Dopiero po wyborach parlamentarnych nowy rząd brytyjski zrezygnował z oporu i poparł dokument, co w 1999 r. umożliwiło włączenie protokołu socjalnego do Traktatu z Amsterdamu jako część wspomnianego już Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Dawny protokół socjalny obejmuje artykuły od 136 do 143. Artykuł 127, stawiający za cel wysokie zatrudnienie, zawarty był w traktacie już wcześniej.

Źródło: Unia Europejska, Wersje skonsolidowane Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dziennik Urzędowy UE C321 E, 29.12.2006

Artykuł 127

1. Wspólnota przyczynia się do urzeczywistnienia wysokiego poziomu zatrudnienia, zachęcając do współpracy Państw Członkowskich i, w razie potrzeby, wspierając i uzupełniając ich działanie. Czyniąc to, szanuje ona w pełni kompetencje Państw Członkowskich w tej dziedzinie.
2. Cel osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia brany jest pod uwagę przy definiowaniu i wykonywaniu polityk i działań Wspólnoty.

TYTUŁ XI

POLITYKA SPOŁECZNA, EDUKACJA, KSZTAŁCENIE ZAWODOWE I MŁODZIEŻ

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZAGADNIEŃ SPOŁECZNYCH

Artykuł 136

Wspólnota i Państwa Członkowskie, świadome podstawowych praw socjalnych wyrażonych w Europejskiej Karcie Społecznej, podpisanej w Turynie 18 października 1961 roku oraz we Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników z 1989 roku, mają na celu promowanie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, tak aby umożliwić ich wyrównanie z jednoczesnym zachowaniem postępu, odpowiednią ochronę socjalną, dialog między partnerami społecznymi, rozwój zasobów ludzkich pozwalający podnosić i utrzymać poziom zatrudnienia oraz przeciwdziałanie wyłączeniu.

W tym celu Wspólnota i Państwa Członkowskie wprowadzają w życie środki, które uwzględniają różnorodność praktyk krajowych, w szczególności w dziedzinie stosunków umownych, jak również potrzebę utrzymania konkurencyjności gospodarki Wspólnoty.

Uważają one, że taki rozwój będzie wynikał nie tylko z funkcjonowania wspólnego rynku, który będzie sprzyjał harmonizacji systemów społecznych, ale też z procedur przewidzianych w niniejszym Traktacie oraz ze zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych.

Artykuł 137

1. Mając na względzie urzeczywistnienie celów określonych w artykule 136, Wspólnota wspiera i uzupełnia działania Państw Członkowskich w następujących dziedzinach:

- a) polepszania w szczególności środowiska pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;
- b) warunków pracy;
- c) zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej pracowników;
- d) ochrony pracowników w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę;
- e) informacji i konsultacji z pracownikami;
- f) reprezentacji i obrony zbiorowej interesów pracowników i pracodawców, w tym współzarządzania, z zastrzeżeniem ustępu 5;
- g) warunków zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium Wspólnoty;
- h) integracji osób wyłączonych z rynku pracy, bez uszczerbku dla artykułu 150;
- i) równości mężczyzn i kobiet w odniesieniu do ich szans na rynku pracy i traktowania w pracy;
- j) zwalczania wyłączenia społecznego;
- k) modernizacji systemów ochrony socjalnej, bez uszczerbku dla lit. c).

2. W tym celu Rada:

- a) może przyjąć środki w celu zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi w drodze inicjatyw zmierzających do pogłębiania wiedzy, rozwijania wymiany informacji i najlepszych praktyk, wspierania podejść nowatorskich oraz oceny doświadczeń, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich;
- b) może przyjąć, w dziedzinach określonych w ustępie 1 lit. a)–i), w drodze dyrektyw, minimalne wymagania stopniowo wprowadzane w życie, z uwzględnieniem warunków i norm technicznych istniejących w każdym z Państw Członkowskich. Dyrektywy te unikają nakładania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń, które utrudniałyby tworzenie i rozwijanie małych i średnich przedsiębiorstw. Rada stanowi zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, z wyjątkiem dziedzin określonych w ustępie 1 lit. c), d), f) i g)

niniejszego artykułu, w których Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Komisji oraz po konsultacji z Parlamentem Europejskim i z wymienionymi wyżej Komitetami. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może zdecydować o stosowaniu do ustępu 1 lit. d), f) i g) niniejszego artykułu procedury określonej w artykule 251.

3. Państwo Członkowskie może powierzyć partnerom społecznym, na ich wspólne żądanie, wykonanie dyrektyw przyjętych w zastosowaniu ustępu 2. W tym przypadku dane Państwo Członkowskie, będąc zobowiązanym do przedsięwzięcia wszelkich środków pozwalających mu w każdej chwili na zagwarantowanie realizacji celów dyrektywy, zapewnia, że najpóźniej w dniu, w którym dyrektywa powinna być przetransponowana zgodnie z artykułem 249, partnerzy społeczni przyjęli niezbędne środki w drodze porozumienia.

4. Przepisy uchwalone na mocy niniejszego artykułu:

— nie naruszają prawa Państw Członkowskich do określenia podstawowych zasad ich systemów zabezpieczenia społecznego i nie mogą znacząco wpływać na ich równowagę finansową,

— nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymywaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych zgodnych z niniejszym Traktatem.

5. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do wynagrodzeń ani do prawa zrzeszania się, ani do prawa strajku, ani do prawa lokautu.

Po uważnym przeczytaniu tego dokumentu można zauważyć, że osiągnięte powyższych celów wcale nie leży w kompetencji Unii Europejskiej, tylko państw członkowskich. Unia Europejska jedynie może, a wręcz powinna, wspierać i rozwijać poszczególne inicjatywy.

Tłumaczenie: Weronika Priesmeyer-Tkocz